

CAPELLA DE MINISTRERS

06.08.21 – 22h

AUDITORI ESPAI TER

40
FESTIVAL
DE
TORROELLA

CAPELLA DE MINISTERS CARLES MAGRANER, director

06-08-21
ESPAI TER
Mediterrània, un mar de música

ANTONIO VALENTE (c.1520-c.1581): *Lo ballo dell'Intorcìa*
ANTONIO VALENTE: *Gagliarda napolitana*
ATHANASIUS KIRCHER (1602-1680): *Antidotum Tarantulae*
Tarantella Napoletana - Tono Hypodorico

GIOVAN LEONARDO PRIMAVERA (c.1540-1585): *Villanella ch'all acqua vai*
In Toledo'una donzella - Villotte alla napoletana a tre voci (Vinegia 1566)

LUCAS RUIZ DE RIBAYAZ (1626-?): *Españoletas, Xacaras & Tarantela*
VINCENZO FONTANA (c.1550): *Io ti vorria contar la pena mia*

Canzone Villanesche alla napoletana. Venettis 1545

VINCENZO FONTANA: *Tu sai madonna mia*

VINCENZO FONTANA: *La Cortesia*

ANDREA FALCONIERI (1585/6-1656): *Passacalle & Brando*

GIROLAMO FRESCOBALDI (1583-1643): *Così mi disprezzate*

GIROLAMO FRESCOBALDI: *Se l'aura spira*

CLAUDIO MONTEVERDI (1567-1643): *Sì dolce è'l tormento*

Sona a Battenti, tradicional de Puglia (G. De Vittorio, aranjament de C. Magraner)
Stu pettu e' fatto cimbalu d'amuri - Tradicional de Puglia (G. De Vittorio,
aranjament de C. Magraner)

STEFANO LANDI (1586?-1639): *Passacaglia della Vita*

Canto dei carrettieri & Cant de batre - Tradicional de Sardenya (aranjament de G. De
Vittorio)

Ciaccona del Paradiso e dell'Inferno, d'autor anònim (segle XVII)

CONCERT SENSE PAUSA

Durada aproximada 80 minuts

CAPELLA DE MINISTERS

Èlia Casanova, soprano | Pino de Vittorio, tenor

Sara Agueda, arpa | Robert Cases, guitarra barroca i tiorba |

Eduard Navarro, cornamusa i mandolina | Pau Ballester, percussió |

David Antich, flautes | Lixsania Fernández, violone

Carles Magraner, violes i direcció

PER TERRA, MAR I AIRE (AVUI, AHIR I DEMÀ)

Tres detalls puntuals criden l'atenció en un primer apropament a aquest projecte musical tan curull de vitalitat i complicitats. El primer ve del mateix títol, *Mediterrània*, i es pot associar a una definició. Amb intenció o sense, la Capella de Ministrers reivindica la seva personalitat mediterrània. No és cap novetat, sinó una defensa al llarg de la seva història materialitzada en les seves actuacions i en el més de mig centenar d'enregistraments.

La mar ens porta en aquesta ocasió a Itàlia i, en particular, a Nàpols, on esclaten els sentiments en moltes direccions. Però la connexió napolitana ja és la segona de les puntualitzacions bàsiques d'aquests comentaris. Des del *ballo* o les *gagliardas* d'Antonio Valente al *Passacalle & Brando* d'Andrea Falconieri; des de les *villanellas* de Vincenzo Fontana o Giovan Leonardo Primavera, nascut a la pròxima Barletta, a la *Passacaglia della Vita* del romà Stefano Landi; i, en tot moment, les tradicionals tarantel·les. D'altra banda, Valente i Falconieri eren napolitans de soca-rel. Tots dos van néixer i van morir allí. La seva música els delata.

El tercer punt d'aquesta aproximació a *Mediterrània* és fonamental, està directament relacionat amb la complementarietat entre cor i cap de Carles Magraner. Consisteix en la convivència entre música popular i música culta, emmarcada en un imprescindible plantejament de rigor històric. Les connexions entre Aragó i Nàpols adquireixen un protagonisme especial. El 1443 Alfons V d'Aragó, *El Magnànim*, va desembarcar a la ciutat partenopea i, musicalment parlant, tot va canviar, perquè la cort napolitana va convertir la ciutat en una de les més cultes i actives de tota l'Europa renaixentista.

Situats en aquest context mediterrani, napolità i de complementarietat popular-culte, s'agraeix la feliç idea de combinar en aquest concert les músiques de treball d'aquí i d'allà

amb el cant *dei carrettieri* del Sud d'Itàlia i el cant de batre tradicional agrícola valencià, amb les veus de Pino de Vittorio –carismàtic cantant popular italià nascut en Leporano, província de Taranto– i Èlia Casanova, del municipi valencià de Faura. Ambdós alternaran els matisos expressius de les arrels de la seva terra amb el refinament de Girolamo Frescobaldi i, com no podia ser d'altra manera, amb la vinculació amb Claudio Monteverdi en el meravellós madrigal *Sì dolce è'l tormento*, un homenatge a la teoria dels afectes i un reconeixement al naixement de l'òpera en la propera Toscana. Tot embolcallat amb músiques de Lucas Ruiz de Ribayaz, que amb les seves *españolitas*, *xacaras* i tarantel·les, és autor d'un llibre de referència de 1677 amb el suggeridor títol de *Llum i Nord musical per caminar per les xifres de la guitarra espanyola i l'arpa*.

D'altra banda, el pensador, filòsof, matemàtic, vulcanòleg, teòric de la música, jesuïta i compositor Athanasius Kircher ens fa pensar, amb la seva tarantel·la *Antidotum Tarantulae*, en la creença popular que el ball associat a les tarantel·les era com una particular manera de combatre les pertorbacions causades per les taràntules, aranyes abundants a la zona de Taranto. Dues tarantel·les, una de la Puglia, cants al treball i a la vida, i una xacona del segle XVII sobre el Paradís i l'Infern, d'autor anònim, tanquen a manera d'epíleg reflexiu i festiu aquest programa viatger ple de suggeriments poètics i humanístics. Per terra, mar i aire, la música és vida. Ho va ser en el passat, ho serà en el futur, i avui ens embolcalla amb infinitat d'estímuls tant racionals com hedonistes.

JUAN ÁNGEL VELA DEL CAMPO

(Extracte de les notes del disc *Mediterrània* de Capella de Ministrers que s'editarà la tardor de 2021)

CAPELLA DE MINISTRERS

Des de la seva creació l'any 1987, el grup Capella de Ministrers, sota la direcció de Carles Magraner, ha desenvolupat una important tasca investigadora i musicològica en favor del patrimoni musical espanyol, des de l'edat mitjana fins al segle XIX. El resultat, transformat en testimoni musical, conjuga tres factors clau: el rigor històric, la sensibilitat musical i un incontenible desig de comunicar-nos i fer-nos partícips d'aquestes experiències.

L'activitat concertística de la formació ha estat molt intensa des de l'inici de la seva trajectòria, i ha recorregut les millors sales de música d'Espanya. Així mateix, ha participat en nombrosos festivals espanyols i ha fet gires de concerts i ha actuat a festivals de França, Bèlgica, Romania, Portugal, Holanda, Egipte, Itàlia, Alemanya, el Marroc, Gran Bretanya, Polònia, Tunísia, Xile, Portugal, Grècia, Argentina, Brasil, Estats Units, Mèxic, Finlàndia, Àustria, Croàcia, Xina, Algèria, Suècia, Noruega, Índia...

La trajectòria d'estudi i recuperació de la música antiga ha quedat recollida en els més de 55 discos que ha gravat per a EGT, Blau, Auvidis i CDM, segell discogràfic exclusiu de Capella de Ministrers, i ha obtingut molt bones crítiques així com premis i distincions. La seva activitat ha anat més enllà de l'estrictament musical, i ha realitzat incursions en les arts escèniques en col·laboració amb directors com Àlex Rigola, Juli Leal, Vicent Genovés, Jaume Martorell i Bigas Luna; amb coreògrafs com Santiago Sempere, amb el Cor de la Generalitat Valenciana, amb músics d'altres disciplines com Joan Enric Lluna o Miguel Marín, fins i tot amb reconeguts artistes del panorama contemporani com Isabel Muñoz, Eva Lootz o Carmen Calvo.

La Capella de Ministrers debuta al Festival de Torroella

capellademistrers.com
Twitter: @CDMinistrers
Facebook: @capellademistrers
Instagram: @capellademistrers

CARLES MAGRANER

Quan algú escolta la música que interpreta Carles Magraner, el que percep no és una successió de notes produïdes pels cops del seu arc en les cordes de la *viola da gamba*, sinó els sons que es transformen en una cadena de sentiments i emocions. De la mateixa manera, la seva extensa carrera professional no pot ser entesa com un gran nombre de concerts i enregistraments, perquè és la història de molt d'esforç i el resultat del seu amor per la música.

Carles Magraner neix a Almussafes (La Ribera Baixa, València) on inicia els seus estudis musicals, que continua després en el Conservatori de Carcaixent i en el Conservatori Superior de València, i obté els títols de professor de violoncel i el Superior de Musicologia. Molt ràpid se sent captivat per la música antiga i s'especialitza en violoncel barroc i *viola da gamba*, amb estudis a Barcelona, Madrid i al Conservatoire National de Région de Tolosa de Llenguadoc. Magraner és màster en música en l'especialitat de música antiga i Doctor en Música per la Universitat Politècnica de València.

La seva àmplia formació i el seu coneixement de la música antiga l'ha portat a ser director artístic de l'Orquestra Barroca de Xàtiva i col·laborador de l'Orquestra Barroca Espanyola. Ha dirigit diverses agrupacions instrumentals i vocals, entre les quals destaca el Cor de la Generalitat Valenciana i el quartet de violes da gamba Millennium. És comissari del Festival Mare Nostrum del Centre Cultural La Beneficència de València, director artístic del Festival Internacional de Música Antiga Música, Història i Art de València, i del Festival de Música Antiga al Palau de l'Abat (La Valldigna). La seva faceta més coneguda és el seu treball com a fundador i director de la Capella de Ministrers, amb el qual ha gravat més de 55 discs.

Carles Magraner debuta al Festival de Torroella

Facebook: @CarlesMagranerOfficialPage

ÈLIA CASANOVA

Èlia Casanova va obtenir el títol superior de cant al Conservatori de Música de València sota la tutela de Consol Rico i es va especialitzar en música antiga, becada per l'Institut Valencià de la Música, en el Royal Birmingham Conservatoire amb el tenor Andrew King.

Des de 2010 compagina una intensa activitat concertística amb l'ampliació de la seva formació en música antiga i en direcció de cors, i ha realitzat cursos i residències artístiques d'especialització per tot el món. Ha destacat en la participació en projectes de recerca, recuperació i difusió del patrimoni musical, amb la cerca, transcripció i interpretació de partitures oblidades en els arxius; la creació de diferents agrupacions musicals, com el seu ensemble La Tendresa o el duo amb Alfred Fernández; la divulgació i la docència musical, impartint tallers, cursos i classes magistrals i participant en congressos i xerrades; i l'assessoria musical per a mitjans de comunicació; la direcció de cors; i la iniciativa empresarial i la difusió musical, amb la creació de la plataforma d'autogestió de la indústria musical Redmusix.com.

Ha estat guardonada amb diferents premis en l'àmbit de la música antiga, entre els quals destaquen el Cecil Drew Oratorio Prize, el premi a la millor cantant de Música Antiga del Royal Birmingham Conservatoire, i el Premi Especial del Jurat en el Concurs Internacional de Música Antiga de Gijón. El 2019 el seu disc *L'Univers sulla pelle* va rebre el Premi Carles Santos a millor disc de recuperació.

Col·labora com a solista amb ensembles especialitzats com La Capella Reial de Catalunya, Capella de Ministrers, Quinta Essència, Al Ayre Español, Música Ficta, Harmonia del Parnàs, Mediterrània Consort, L'Arcàdia, Delirium Musica, Amystis cor de cambra o Armonia degli Affetti, entre altres.

Èlia Casanova Casanova debuta al Festival de Torroella

www.eliacasanova.com
Twitter: @Elia_Casanova
Facebook: @eliacasanovasoprano

PINO DE VITTORIO

L'actor i tenor Pino de Vittorio, nascut a Leporano, a la província italiana de Taranto, té una llarga carrera musical, especialment en l'àmbit de la música barroca i en la tradició musical de la regió de Puglia. Va començar com a artista popular amb la companyia músic-teatral Pupù i Fresedde, que va fundar el 1976 al costat d'Angelo Savelli, amb la finalitat de recuperar la tradició de Puglia. Amb aquesta companyia va participar com a protagonista i solista en les obres musicals *La Terra del Rimorso*, *Sulla via de Sant Michele*, *I balli di Sfessania*, *Festa in tempo di peste* i *La ballata dei 14 giorni di Masaniello*.

Més tard va integrar-se en la Nuova Compagnia di Canto Popolare, amb qui va interpretar papers protagonistes dels seus títols més importants en gires per Itàlia, França, Alemanya, Mèxic, Suïssa, Gran Bretanya, Espanya, Argentina i Brasil.

El 1984 es va presentar al Teatre Sant Carlo de Nàpols amb *Crispino e la comare* dels germans Ricci; *Stabat Mater* i el *Rèquiem en memòria de Pier Paolo Pasolini*, les dues de Roberto De Simone. En el marc del Maggio Musicale Fiorentino va intervenir en una adaptació moderna de *L'Orfeu* de Monteverdi realitzada per Luciano Berio. En la Setmana Internacional de Nàpols va tenir un destacat paper en dues obres de Stravinski: *Història d'un soldat*, dirigida per Salvatore Accardo, i *Pulcinella*, produïda per Màxim De Bernadt. A més ha realitzat interpretacions com a cantant per a l'Accademia Chigiana de Siena i en altres sales de concert de prestigi.

Pino de Vittorio és, a més de solista, un dels pilars d'I Turchini, formació vocal i instrumental amb la qual, al costat d'Antonio Florio, ha aprofundit en el repertori renaixentista i barroc napolità i ha realitzat nombroses gires. També és solista en els grups Mitjana Aetas, Il Fuggilotio i Ensemble Accordone.

Pino de Vittorio debuta al Festival de Torroella

Facebook: @pino.devittorio
Instagram: @pinodevittorio

Organitza:

Amb el suport de:

Col·laboradors:

Mitjants oficials:

El Festival és membre de:

EEEMERGING+ is co-funded by the Creative Europe programme of the European Union

40è Festival de Torroella de Montgrí
Facebook: @FestivalTorroelladeMontgrí
Twitter: @Fest_Torroella
Instagram: @festivaldetorroella
#FestivalTorroella40

www.festivaldetorroella.cat

40è FESTIVAL DE
TORROELLA 20/21

PROPER CONCERTS

Dissabte 7 d'agost

22 h Espai Ter

RAQUEL ANDUEZA & LA GALANÍA

¡Birthday Party!

Tarquino Merula: *Folle è ben che si crede* /
Anónimo: *La ausència* / *Marizápalos* /
Chacona / *Vuestros ojos* / *Pasacalles* /
Anònim, reconstrucció d'Álvaro Torrente:
Zarabanda del catálogo / *Arrojome las naranjicas* / *Jácara de la trena* / **Antonio Cesti:** *Alma mia* / *Disserratevi Abissi* / **Benedetto Ferrari:** *Son ruinato, appassionato* / **Jean Baptiste Lully:** *Sé que me muero de amor* / **Claudio Monteverdi:** *Si dolce è'l tormento*

Diumenge 8 d'agost

22 h Espai Ter

SPANISH BRASS

Vius i en viu!

J. S. Bach: *Cantata Sheep May Safely Graze*, BWV 208, arranjament de Carlos Benetó / **Arnau Bataller:** *A-Brass-Ada* / **Leonard Bernstein:** *Dance Suite* / **Isaac Albéniz:** *Asturias*, arranjament de Maxi Santos / **Manuel de Falla:** *Farruca*, arranjament de Pasqual Llorens / **Joan Manuel Serrat:** *Mediterráneo*, arranjament de Ramon Cardo / **Charles Chaplin:** *Chaplin Suite*, arranjament de Thierry Caens / **Astor Piazzolla:** *Oblivion*, arranjament de Thierry Caens / *Libertango*, arranjaments de Thierry Caens

Dimecres 11 d'agost

22 h Espai Ter

LA MAQUINÉ

Parade, el circ dels valents

Dijous 12 d'agost

22 h Espai Ter

CONDUCTUS ENSEMBLE

JONE MARTÍNEZ, soprano | LUCÍA GÓMEZ, mezzosoprano | GABRIEL DÍAZ, contratenor | ARIEL HERNÁNDEZ, tenor | JESÚS GARCÍA, baríton | ANDONI SIERRA, director

J. S. Bach: *Missa Brevis en Sol menor*, BWV 235 / *Motet Lobet den Herrn, alle Heiden*, BWV 230 / *Missa Brevis en Fa Mayor*, BWV 233